

§ 1 med den foretagne ændring og § 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Anden behandling af lovforslag nr. L 42:

Forslag til lov om ændring af lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m.v. (Afgiftsnedsættelse for campingbiler, afgiftsfritagelse for ekstraudstyr m.v.).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 1/11 89. Første behandling 15/11 89. Betænkning 11/1 90).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§ 1, ændringsforslaget om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Anden behandling af lovforslag nr. L 43:

Forslag til lov om ændring af toldloven. (Nedlæggelse af Toldankenævnet m.v.).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 1/11 89. Første behandling 15/11 89. Betænkning 11/1 90).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§ 1, ændringsforslaget om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 104:

Forslag til teaterlov.

Af kulturministeren (Ole Vig Jensen).
(Fremsat 7/12 89).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 7 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 105:

Forslag til lov om Den kulturelle Fond og om visse bevillinger på ophavsretsområdet.

Af kulturministeren (Ole Vig Jensen).

(Fremsat 7/12 89).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Hanne Andersen (S):

Lovforslag nr. L 104 har som de foregående teaterlovsforslag plusser og minusser.

Plusserne er de samme, minusserne er fordelt på en anden måde. Regeringen, ministeren eller – som der ofte står i bemærkningerne – ministeriet, konstaterer, at der ikke kan bruges flere penge på den samlede teaterlov. Nye initiativer skal betales ved regulering, der vel skal læses som nedskæringer på de allerede eksisterende områder.

Regulering og fastsættelse af statens tilskud på de årlige finanslove er gennemgående. Selv om amter og kommuner vil bruge de samme beløb til teatre, så er der vel ingen, der tror, at de lokale vil erstatte statens nedsættelser. Budskaberne fra regeringen i disse år er jo også nedsættelse af de kommunale skatter. Det betyder usikkerhed fra år til år. Det giver usikkerhed i planlægningen, der jo rækker et par sæsoner frem. Lige nu er det vel 1992-93, man skal i gang med at planlægge.

Desværre er der mere bogholderi end teater i forslaget. Nye initiativer kræver større bevillinger.

Forslaget er også blevet mere centralistisk. Det lokale, det decentrale, er blevet svært at få øje på. Det decentrale budskab bringes ellers ofte her i salen og fra regeringen. Hvis man lokalt skal bevare engagementet og øge bevillingerne, må der også være indflydelse.

Plusserne i forslaget er mere uddannelse, mere amatørteater, dans, dramaturguddannelse og turnéteater. Det Kongelige Teater, den tværkommunale storkøbenhavnske ordning, landsdelsscenerne, abonnementsordningen skal betale.

Det Kongelige Teater er kommet med i loven. Men vi ser gerne Tilsynsrådet afløst af et kontaktråd mellem teater og Folketing. Begge parter får brug for det.

Når Det Rejsende Landsteater afløses af to selvejende institutioner, Den Jyske Opera og Det Danske Teater, der bliver styrket, ligner det et monopol, der skal dække alle behov. De tidligere tilknyttede teatre er henvist til Teaterrå-

det. Regeringen kan jo ellers ikke lide monopoler og har bekæmpet dem i andre sammenhænge.

Ministeren har drøftet eller vil drøfte vedtægter.

Med Amtsrådsforeningen har man også drøftet betaling efter forbrug.

Det Rejsende Børneteater fortsætter tilsyneladende uændret, men børneteateret havde dog tidligere en garanti for at få 25 pct. af støtten til Det Rejsende Børneteater og Opsøgende Teater. Samtidig har flere amter meldt fra. Det betyder mindre børneteater. Alle amter må med. Børneteateravisen, der fortæller om alle tilbudene, må også tage artisterne med. Det har hidtil været et godt tilbud til børn.

Landsdelsscenerne skal have faste tilskud. De må godt overføre overskuddet, men hvad med underskuddet? Hvad med flerårsbudgetter? Med til faste tilskud hører også en copyright til de producerede forestillinger. Ikke bare teatrene på dette område, men alle teatrene må have retten til egne produktioner.

At Roskilde og Frederiksborg Amter bidrager til Storkøbenhavn, er godt, men hvis dette bidrag skal være en mulighed for at overføre disse nye indtægter til andre områder, er det svært at få øje på hjælpen.

Egnsteatrene i landsdelssceneamterne får lov til at fortsætte. Teaterrådet skal dog fordele 20 pct. af bevillingerne til nye teatre, nye geografiske områder. Vi vil meget gerne se den fordelingsnøgle, man regner med at skulle bruge på egnsteaterområdet. Utrygheden er meget stor; mange opfatter ikke ændringen som en redning, men som en ny model til lukning af egnsteatre.

Foruden den årlige finanslovs centrale betydning får Teaterrådet også en meget stor betydning: Det får flere penge, mange nye opgaver, arbejdet bliver reelt udvidet til alle områder. Teaterrådet er måske blevet stedet, hvor alle opgaver, der ikke kan løses her og nu, bliver ført hen. Det giver i hvert fald mere administration, mere papir. Alle vil i hvert fald føle sig tilskyndet til at søge.

De smukke ord om teater både i § 1 og i de øvrige paragraffer er vi enige i, men vi må spørge os selv, hvordan teatrene sikres med reguleringer på de årlige finanslove og en drastisk nedskæring af abonnementsstilskuddet fra 40 til 33½ pct. Faste kronebeløb pr. solgt billet skal

[Hanne Andersen]

endvidere efter forslaget fastsættes af ministeren hvert år. Det siger vi nej til.

Den abonnementsordning, der var med til at redde dansk teater i begyndelsen af 1970'erne, skal nu ødelægges. Dyrere billetter vil føre til færre publikummere eller til, at de samme går færre gange i teatret. Flere vil så gerne gøre den gode abonnementsordning til et socialdemokratisk uhyre, men vi må nu dele den succes med den fornuftige radikale minister, der satte forsøget i gang i begyndelsen af 1970'erne.

Publikum rammes dels direkte, dels også via teatrene og teaterforeningerne.

Teaterforeningerne sælger 85 pct. af deres billetter i abonnement. En teaterforening mister 1.500–2.000 kr. pr. forestilling. De penge skal den ud at finde et andet sted. Hvor skal den finde dem? Det kan vel ikke kaldes at stykke det lokale og decentrale.

Hvad vil de nye initiativer blive værd, hvis publikum ikke kommer så ofte som hidtil eller helst endnu oftere? Det skal være sjovt at lave teater og godt teater. Men meningen er, at der er nogle, der skal se det. Vi synes, at alle skal tilbydes teater og ikke efter finansministerens kulturindkomstmodel, som kulturministeren heldigvis har taget afstand fra. Men finansministerens mund løb måske over med det, regeringens hjerte trods alt er fuldt af.

Vi vil gerne deltage positivt i udvalgsarbejdet, og vi håber, at vi kan få tilstrækkelig støtte til de ændringer, som vi anser for helt nødvendige for at kunne være med, ikke bare – hvad nogle efter mig sikkert vil komme og hævde – fordi vi vil bevare alt, men fordi vi gerne vil sikre et godt teatertilbud til alle.

Jeg vil også godt sige her i dag, at vi er helt enige med ministeren, når han i undersøgelsen »Det indre marked og kulturen« siger, at teater er den kunststart, som uden sammenligning har mest brug for offentlig støtte. I 1996 skal København være EF's kulturby, og det ville være pragtfuldt, hvis København og hele Danmark kunne leve op til det. Jeg tror, vi skal ruste os i god tid. Ringere teaterstøtte og ringere abonnementsordning er ikke det rette signal og den rette start.

Vi går ind i udvalgsarbejdet for at skaffe forbedringer til dansk teater og til det publikum, der skal se dansk teater.

Om L 105 skal jeg sige, at det er en genfremsettelse. Vi støttede lovforslaget i sidste samling, og det gør vi også nu.

Per Stig Møller (KF):

I dag vender vi atter tilbage til teatrets forhold. Det er ikke særlig heldigt, at vi år efter år går i gang med at ændre rammerne for teatret og gang på gang drøfter omlægninger, som skaber uro, usikkerhed og manglende muligheder for at planlægge.

Ifølge den ene plan er den ene solgt og den anden reddet. Ifølge næste plan er det omvendt. Derfor skylder vi teatret for det første at få gjort loven færdig i denne samling og for det andet at gøre det så hurtigt som overhovedet muligt og forsvarligt. Længe nok har teatret ventet på Godot. Nu må tiden være kommet til slutspil.

Det forslag, vi har til første behandling i dag, adskiller sig ikke på mange punkter fra det, vi havde til behandling i fjor. Der er fortsat tale om, at teaterområdet skal klare sig for det samme beløb som hidtil, og om, at forandringerne sker ved omprioriteringer. De fleste omprioriteringer er de samme, nemlig opprioritering af Det Rejsende Teater, hvor der er tilføjet en dimension om, at Det Danske Teater nu også skal henvende sig til de yngre aldersgrupper. Det mener vi er en fordel, for dermed kommer der lidt mere pluralisme ind i teatret for denne aldersgruppe.

Vi havde gerne set flere midler afsat til Det Rejsende Teater, men vi må respektere, at der ikke er budgetmæssige muligheder herfor.

For Det Danske Teater og Den Jyske Opera er der også foreslået en ledelsesmæssig forenkling og en ændring af bestyrelsesforholdene, som vi kan tilslutte os.

En anden opprioritering sker til fordel for dansen, og vi bifalder, at man ikke i denne omgang låser sig fast på, at det skal være ét specielt kompagni, som varetager opgaven, men overlader det til Teaterrådet at afgøre, hvor mange grupper der skal være om budet i begyndelsen.

Der kommer nu også en danseuddannelse, hvor vi også finder det rigtigt at lade stedet stå åbent.

I den forbindelse noterer vi tillige med tilfredshed, at Statens Teaterskole styrkes med flere uddannelser, og også, at Det Kongelige Teater selv, når det finder det nødvendigt, kan iværksætte fornødne videre- og efteruddannelser.

Vedrørende Det Kongelige Teater finder vi det rigtigt, at dette kommer med i loven, som

[Per Stig Møller]

således er en samlet teaterlov, ligesom vi ser frem til at få forelagt en analyse af det hensigtsmæssige i at holde kunstarterne samlet i denne store institution. Jeg gav sidst udtryk for min tvivl herom, men vil foreløbig afvente resultatet af den i bemærkningerne bebudede analyse.

Siden sidst er der kommet mere samling på forholdene for hovedstadens teaterliv, som nu styrkes gennem tilskudsforpligtelsen for Roskilde og Frederiksborg Amter. Vi lægger ikke mindst vægt på, at teatrene her får 4-årige ordninger, som gør det muligt at planlægge med større sikkerhed i fremtiden – ikke mindst efter at man nu kan overføre overskud og underskud til de næste budgetår. Det vil gøre det muligt for det enkelte teater at satse større og højere end før. En større sikkerhed i planlægningen vil flere af de teatre, som støttes af Teaterrådet, også få, hvis henstillingen i bemærkningerne følges. Og hvorfor skulle den ikke blive fulgt?

En tilsvarende sikkerhed får landsdels-scenerne desværre ikke, sådan som lovforslaget er formuleret. Det er beklageligt, men er en konsekvens af det rigtige princip om, at statens tilskud fastsættes på de årlige finanslove. Vi tager gennem denne beslutning afsked med, at kulturpolitik alene er et spørgsmål om automatik, men jeg ser gerne, at vi under det videre arbejde finder frem til formuleringer, som skaber en større budgetsikkerhed også for landsdels-scenerne.

Det område, som skabte de største vanskeligheder for forslaget i fjor, var egnsteatrene. Forslaget havde det rigtige sigte at få egnsteatre ud, hvor der i dag ingen er. Under arbejdet er der imidlertid rejst en del indvendinger, hvoraf jeg ikke mindst har lagt vægt på dem, som påpegede, at forslaget ophævede den decentrale kulturpolitik. Derfor er dette års lovforslag nok ganske godt. Det kombinerer jo den decentrale kulturpolitik med en pulje til varetagelse af en overordnet kulturpolitik, bl.a. med henblik på at komme ud, hvor intet teater i forvejen er.

Der er yderligere sket en ændring på abonnementsrådet, hvor tilskuddet nu ydes med et fast beløb pr. billet. Vi finder dette kulturpolitisk rigtigt. Hvorfor skal man have et større tilskud, fordi man har råd til at købe en dyrere billet?

At tilskuddet sættes lidt ned for at skaffe midler til fornyelserne i lovforslaget, finder vi rimeligt. For det første mener vi i modsætning

til fru Hanne Andersen ikke, at nedslaget er så stort, at det vil gøre noget, og for det andet er det jo egentlig ikke urimeligt, at teaterpublikummet er med til at finansiere fornyelser inden for teaterlivet.

Jeg ved godt, at mange gerne ville have haft meget andet, og ikke mindst, at alle gerne ville have haft meget mere. Men situationen taget i betragtning finder vi, at kulturministeren har fremsat et meget godt teaterlovsforslag, som vi hermed tilsiger vores støtte.

Det siger sig selv, at vi også går ind for følge-loven om Den Kulturelle Fond.

Ingerlise Koefoed (SF):

I den store teaterpolitiske undersøgelse, der er blevet foretaget, mens vi ventede på en ny teaterlov, står der ganske tydeligt, at langt den største del af befolkningen synes, at teater er en vigtig ting, at teater skal bevares og blomstre. Det er et rart udgangspunkt at have for en diskussion om en teaterlov.

Det er klart, at man så må spørge sig selv, om det teaterlovsforslag, som nu ligger foran os, også lever op til de forventninger, som det publikum, de mennesker, der synes, vi skal have et teater, måtte have. Og det kan det vel ikke gøre i alle tilfælde, for det viser sig jo også i undersøgelsen, at de forventninger, man har til teater, de ønsker, man har til teater, er meget forskellige.

Men jeg vil i hvert fald godt starte her i dag med at rose kulturministeren for, at han har lyttet efter den debat, der løb under den forrige teaterlovsdiskussion, og at han har rettet op på nogle af de værste fejl og mangler i forslaget fra dengang. Det synes jeg er godt.

Så synes jeg selvfølgelig ikke, det er så godt, at der stadig væk er for få penge i loven, og derfor vil jeg selvfølgelig også under lovbehandlingen arbejde for, om vi ikke på en eller anden måde skulle kunne finde bare en lille bitte smule flere penge til at gøre godt med.

Om de enkelte forslag i loven vil jeg sige, at jeg synes, det er fint, at man her samler alt dansk teater og al teateruddannelse under én lov. Jeg er glad for, at man pålægger Det Kongelige Teater en forpligtelse også over for det eksperimenterende teater og over for andre tiltag, og jeg ser gerne, at vi i udvalget diskuterer, om vi skal bevare Tilsynsrådet, om Tilsynsrådet skal afløses af noget andet, eller hvad vi skal

[Ingerlise Koefoed]

gøre. Jeg ved, at der i teatrets ledelse har været ønske om at bevare en eller anden nærkontakt til det politiske led.

De tre landsdelsscener i Odense, Århus og Ålborg opretholdes jo med tilskud fra staten. På samme måde som alle andre steder er den øremærkede refusion jo afløst af tilskud. Jeg vil godt under udvalgsarbejdet have en lidt nøjere redegørelse for, hvordan de landsdelsscener egentlig har det i dag, og hvordan de vil kunne klare sig. Og jeg vil godt her sige, at jeg under alle omstændigheder mener, at det er vigtigt, at vi hvert år i forbindelse med finanslovbehandlingen tager tilskuddet og tilskudsprocenten op, for hvis vi i dag låser os fast på det tilskud, der er her, og derefter regulerer det nedad, bliver det meget vanskeligt for nye ting at få plads inden for teaterlovsområdet. Derfor ønsker jeg, at vi skal overveje at tage det op årligt, som vi også vedtog det med museumsloven.

Jeg synes, det er godt nok – det er nogenlunde godt nok i hvert fald – det, der sker med Den Storkøbenhavnske Landsdelsscene. Men jeg opfordrer til, at man venter med at tage den endelige beslutning her, indtil alting er kommet helt på plads inden for landsdelsscenen, indtil det f.eks. er sikret, at Riddersalen bliver til et egnsteater på Frederiksberg osv.

Så er der hele spørgsmålet om Det Rejsende Landsteater, og det har jo været diskuteret meget allerede. Der har i teaterforeningerne været nogen tvivl om, hvordan det ville gå med teaterforeningernes arbejde, når man overlod valget af de løst tilknyttede turnéteatre til Teaterrådet. Dertil må man vel så sige, at i den pressemeddelelse, som Folketingets Kulturudvalg i dag har fået fra Teaterrådet om den nye teaterlov, står der helt tydeligt, at »opgaven for disse supplerende turnéteaterforestillinger vil således være at sikre et alsidigt repertoire, der bliver præget af forskellighed samt utraditionelle forestillinger og af forestillinger, der henvender sig til forskellige publikumsgrupper«.

Det vil sige, at Teaterrådet er opmærksomt på problemerne, og selv om jeg ellers har været imod, at man i lovforslaget havde indbygget den ankemulighed for teaterrådsafgørelser, som nu skal ligge i loven, vil jeg sige, at ud over, at man altså har denne forsikring fra Teaterrådets side, får man også den ankemulighed, at man kan gå til kulturministeren. Jeg mener derfor, at den ankemulighed bør opretholdes.

Jeg synes, at de 25 pct., som var forbeholdt børneteater i Det Rejsende Landsteaters virksomhed, på en eller anden måde burde opretholdes. Jeg synes, at man burde forpligte Det Danske Teater, måske Den Jyske Opera, måske de turnéteatre, der bliver godkendt til turnévirksomhed, til også at vise en hel del børneteater.

Det store dyr i åbenbaringen sidste gang var egnsteatrene, og man må vel sige, at det også er dér, ministeren har lyttet ivrigt og ændret mest på strukturen.

Principielt synes jeg, at ideen om, at de 80 pct. går direkte til egnsteatrene, mens resten bliver i Teaterrådet, er god nok, men jeg er usikker på, hvad konsekvenserne vil blive, hvis man giver mange tilskud på 75 pct., for det betyder jo i realiteten, at der bliver meget lidt tilbage til de øvrige.

Jeg er glad for, at man opretholder rabatten ved køb af børneteaterbilletter, men opfordrer til, at tilslutningen fra amterne ikke bliver frivillig.

Teaterrådet får jo en stor kompetence her – jeg synes, at det er fint med Danseteatret, jeg synes, at det er fint, at man får mulighed for at lægge budgetter for flere år ad gangen for de små teatre. Men jeg synes også her, at det kniber med pengene, med kræfterne og med personalet. Jeg synes, der er for få mennesker i Teaterrådet til, at de kan overkomme alle de opgaver, som de bliver stillet over for.

Og vedrørende abonnementsordningen, billetkøbsordningen: SF tilslutter sig i princippet et ens tilskud pr. billet; vi synes, det er rigtigt og rimeligt. Vi er som sædvanlig usikre på, om her er penge nok. Vi er tilfredse med, at der opretholdes et tilskud på 50 pct. til ungdomsbilletterne og tilskud til billetkøbsordninger.

Endelig vil jeg sige, at vi vil arbejde for, at amatørteatrene, der – så vidt jeg har forstået – er helt i bund for øjeblikket rent bevillingsmæssigt, får nogle flere penge, end der står her.

Vi er også glade for, at der bliver mulighed for flere uddannelser ved teaterskolerne.

Alt i alt altså ikke så negativt som sidst – langt fra så negativt – men med nogen tøven over for finansieringsmulighederne. Hvis vi nu ikke kan skaffe flere penge – men det tror jeg vi må kunne – vil jeg sige, at så prioriterer vi selvfølgelig som sidst først og fremmest børneteateret, egnsteatret, de små teatre, de eksperimen-

[Ingerlise Koefoed]

terende teatre, Det Nye Danseteater og amatørerne.

(Kort bemærkning).

Hanne Andersen (S):

Når fru Ingerlise Koefoed om abonnementsordningen siger, at det nye faste kronetilskudsbeløb er en god idé, men samtidig siger, at der er for få midler i ordningen, betyder det så, at SF vil foreslå kronetilskuddet sat så højt, at status quo bliver opretholdt?

For øvrigt må jeg også sige, at jeg undrer mig meget over, at SF nu vil være med til at støtte regeringen i at forringe ordningen for publikum og være med til at støtte en ordning, hvor vi risikerer, at færre kommer i teatret, at færre kommer hen og ser det produkt, som man fremstiller, hvad enten det er et nyt initiativ eller et kendt, godt, klassisk teater, man tilbyder.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg kan ikke i dag svare på, om jeg vil sige, at billettilskuddet til de enkelte billetter skal være så højt, at status quo opretholdes, for så må jeg jo vide, hvad jeg rammer. Jeg må vide, om det er nogle penge, jeg får ekstra, eller det er nogle penge, der skal tages fra noget andet, før jeg kan tage stilling til det.

Når vi går ind for, at billettilskuddet skal være ens for hver billet, gør vi det bl.a. ud fra de erfaringer, som nogle af os har fra Storkøbenhavn. Vi ved lige så sikkert, at der efterhånden bliver flere og flere af de billetter, der bliver givet størst tilskud til. Her i det storkøbenhavnske område er det sådan, at selv om man tegner et A-abonnement til nogle teatre, kan man alligevel risikere at komme til at sidde meget langt tilbage i salen, selvfølgelig fordi man får det største tilskud til A-abonnement-billetterne.

Det kunne være, et ens billettilskud ville gøre, at der blev nogle flere af de billigere billetter, og dermed kunne det være, at man alligevel kunne opretholde et stort publikum i teatrene. Men jeg har sagt, at jeg synes, at der ikke er penge nok i abonnementsordningen. Jeg vil bare ikke lægge mig fast på, hvor mange flere der skal til, før jeg ser, hvad jeg ellers kan få.

(Kort bemærkning).

Hanne Andersen (S):

Det er rigtigt. Vi kunne godt alle sammen ønske os, at der fandtes mange billetter til en billig pris. Men vi ved alle sammen, at både i de københavnske teatre, i andre teatre og også i teaterforeningerne findes den mulighed, der hedder D-billetter, slet ikke i dag. Så det er ikke en reguleringsmekanisme at sige, at vi skal have endnu flere D-billetter. Tværtimod bliver budgetterne så endnu lavere, egenindtægten bliver endnu lavere, og der skal findes endnu flere penge et andet sted.

Hanne Severinsen (V):

I Venstre håber vi, at det i år vil blive muligt at få den nye teaterlov, som jo har måttet vente lidt længe.

Vi vil gerne understrege det formål, der er med loven, nemlig at fremme teaterkunst og teaterkultur i Danmark. Og vi står ved, at det fremmer man også ved at give offentlig støtte. Vi finder, at det er naturligt, at både stat, amt og kommune støtter det professionelle teater. Men vi finder også, at det er naturligt, at kulturministeren må have en eller anden form for snor i det med hensyn til, hvor stor denne støtte skal være, og derfor tilslutter vi os også de ændringer, der er i refusionsordningerne.

Når jeg nævner professionelt teater, er det ikke, fordi jeg ikke også synes, at amatørteater skal støttes, men teaterloven er først og fremmest en lov for det professionelle teater, som er det, der – om jeg så må sige – inspirerer til det øvrige. Vi ved godt, at der selvfølgelig er noget professionelt teater, der kan klare sig uden offentlig støtte, men der er meget, der ikke kan, og vi har brug for et alsidigt teaterliv. Vi har også brug for opera og ballet.

Vi mangler jo – som man havde det i gamle dage – mæcenerne, selv om man må sige, at også erhvervslivet faktisk er blevet mere og mere interesseret i at sponsorere teaterlivet – og tak for det! Det har i virkeligheden vist sig at være et vældig godt supplement mange steder.

Men jeg vil gerne understrege, at ud over det professionelle teater skal vi støtte et alsidigt teaterliv. Vi skal have pluralisme, der skal være plads til det klassiske, til det nutidige, til det nationale, til det internationale. Det skal være festligt, og det skal være eksperimenterende. Ikke alt sammen på én gang, men i hvert fald sådan, at vi sikrer, at der er pluralisme.

[Hanne Severinsen]

Det er også vigtigt, at vi kommer ud i enhver krog af landet. For Venstre er det vigtigt, at teaterliv ikke bare er noget, der foregår i de store byer. Vi skal have en geografisk spredning. Vi havde gerne set den model, der var i første omgang, hvor man så at sige nærmest tvang egns-teatrene længere ud. Det har der øjensynlig ikke rigtig været stemning for, så det kunne vi ikke få flertal for. Derfor vil vi selvfølgelig prøve at arbejde videre med den model, som ligger her.

Vi er tilfredse med, at børneteateret skal tilgodeses. Vi kan så i udvalget drøfte det spørgsmål, fru Ingerlise Koefoed nævnte, nemlig om der er sikring nok i formuleringen, som det er udtrykt her. Det er vel noget, vi må kunne få ministeren til at præcisere lidt nærmere, for jeg er helt enig i, at selvfølgelig skal børneteateret også tilgodeses.

Forslaget om, at der skal være ens tilskud til dyre og billige billetter, er vi meget varme tilhængere af. Vi synes, at det er helt urimeligt, at man på den måde fra teatrenes side kan spekulere i denne ordning. Og så synes vi også, at det er karakteristisk, så mange gange de dyre billetter bliver udsolgt først. Det må jo være, fordi der er et eller andet i vejen med udbud og efterspørgsel. Vi er overbeviste om, at et ens tilskud vil give en større spredning, og derved vil alle teatergængere, både de, der vil sidde flot, og de, der bare vil se forestillingen, få bedre muligheder.

Vi er også tilfredse med den nye ordning for uddannelse af skuespillere, og vi ser med interesse på, at der skal gøres noget mere for dansen. Vi er selvfølgelig nok lidt bekymrede for, om Teaterrådet får for megen kompetence. Det er store beføjelser, der gives Teaterrådet. Man har ganske vist indsat en ministerankebeføjelse, og det er vi tilfredse med, men det er selvfølgelig noget, man som minister nødig skulle sidde og bruge ustandselig.

Derfor er det også meget vigtigt, at Teaterrådet bliver så alsidigt sammensat som overhovedet muligt. Måske kan vi også i udvalget se på, om man i tilstrækkelig grad har præciseret i de forskellige paragraffer, hvilke formål Teaterrådet skal tilgodese. Men det vigtige er i hvert fald – set med mine øjne – alsidigheden.

Det har været diskuteret, om brugerindflydelsen f.eks. fra Danmarks Teaterforeninger er stor nok. Jeg mener, at det er vigtigt, at vi også i

udvalget ser på, hvordan Danmarks Teaterforeninger kan få så megen indflydelse som overhovedet muligt, for det er jo i sidste ende dem, der er brugerne.

Ud over det er vi tilfredse med, at man inkorporerer Det Kgl. Teater, og at man inkorporerer loven om Den Kulturelle Fond. Det går vi ind for, og vi mener, at det skulle være muligt nu at finde et fornuftigt kompromis om teaterloven, sådan at vi kan få ro i dansk teaterliv. Et af de største problemer ved, at det har taget så lang tid, er, at det også har skabt en del uro rundt omkring.

(Kort bemærkning).

Hanne Andersen (S):

Fru Hanne Severinsen siger, at der er teatre, der klarer sig uden offentlig støtte, og det synes jeg er interessant. Jeg vil gerne høre, hvilke teatre det er, der klarer sig uden offentlig støtte i Danmark. For selv de teatre, der ikke er på finansloven, på amtsrådets budget eller på andre budgetter, men deltager i abonnementsordningen, får i høj grad offentlig støtte, og det synes jeg er i orden af hensyn til publikum. Men at man ikke får offentlig støtte, det passer ikke.

Så synes jeg også, det er nogle flotte bemærkninger, der er ført frem omkring publikum: De, der vil sidde flot, og de, der bare vil se en forestilling. Det er nogle flokler, og jeg synes, det er en mærkelig måde at omtale publikum på. Jeg synes, at så mange som muligt skal have retten til og muligheden for at komme i teater på rimelige vilkår, og abonnementsordningen er altså med til at sikre salg af alle slags forestillinger, både dem, der – som man siger – sælges forfra, og dem, der sælges bagfra.

At skulle vælge tre forestillinger på forhånd ved en sæsonstart, at skulle beslutte sig for at gå i teatret, det er ganske godt, for mange af dem, der ikke får taget den forhåndsbeslutning om at gå 3 gange eller 5 gange i teatret, kommer jo slet ikke af sted.

Hvis vi havde et nyt initiativ på teaterområdet, som vi måske kunne kalde pendlerteatret, der gav forestillinger kl. 17, så folk ikke skulle tage hjem til Allerød eller til Hornslet, eller hvor de bor, langt fra deres teater, så kunne det godt være, at der kom nogle flere i teatret.

Men hvilke teatre klarer sig totalt uden offentlig støtte?

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

For det første er der masser af kabareter og revyer, der også må høre ind under teaterlivet, og som klarer sig glimrende uden offentlig støtte. For det andet er det da rigtigt, at der er privateatre, som kan få del i abonnementsordningen. Men der findes faktisk også nogle, som ikke bliver godkendt af Teaterrådet, og som alligevel overlever. Tilfældigvis sidder jeg i bestyrelsen for et teater, der i 4 år har overlevet uden nogen form for offentlig støtte, nemlig Boldhusteatret.

Det kan altså godt lade sig gøre, men det skyldes, at erhvervslivet yder støtte. Det er også derfor, jeg nævnte, at det i virkeligheden slet ikke er så tosset, at vi har mulighed for, at erhvervslivet også kan træde til, for det, der er brug for i dansk teaterliv, er netop pluralismen. Det er derfor, at jeg siger, at det er meget vigtigt, hvordan vi får dette sammensat, og hvordan vi får lavet reglerne for Teaterrådet således, at pluralismen sikres.

(Kort bemærkning).

Hanne Andersen (S):

Jeg har ikke noget imod, at der er nogle teatre, der klarer sig også med støtte fra erhvervslivet. Teater og kultur er jo i virkeligheden god erhvervsstøtte. Det siger folk i de områder, hvor man oplever teaterlivet komme op at stå; senest er det Ålborg, hvor man har sagt, at det er en ganske pragtfuld støtte til det lokale erhvervsliv.

Men hvis alle teatre skal ud til erhvervslivet og finde en sum i størrelsesordenen 20 pct. eller 25 pct. af, hvad de er vant til at have, så bliver det nok svært, for det er det erhvervsliv, der skal annoncere i tv og i dagspressen, og som skal støtte sporten, der nu også skal støtte teatrene m.v. Danmark er i den sammenhæng et beskedent land.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg forstår ikke rigtig det dér med, at de alle sammen skal søge om erhvervsstøtte. Der er da masser af teatre, som klarer sig ganske glimrende uden erhvervsstøtte.

Pia Dahl (FP):

Jeg skal indlede med at give Socialdemokratiets ordfører ganske ret i de bemærkninger, hun kom med i sin indledende ordførertale. Hun sagde, at meningen med teatret gerne skulle være, at nogen ser det, og ikke kun det, at det er sjovt at lave teater. Vi synes vel alle sammen, at det er sjovt at lave teater, men her er Fremskridtspartiet altså helt enig med Socialdemokratiet.

Og så har det da været interessant at høre den ordveksling, der har været om, hvorvidt teatrene kan overleve uden offentlige tilskud.

Det er ikke nogen hemmelighed, at Fremskridtspartiets teaterpolitik må være, at teatrene skal hvile i sig selv. Man må altså vælge nogle stykker, som man kan være rimelig sikker på at der er et publikum til, og så kan man eksperimentere ud over det med de penge, man har tjent på den pågældende forestilling. Det skulle være muligt.

Det er ikke kun penge, der skaber et sprudlende, altfavnende teaterliv. Vi ser i London, hvordan teaterlivet blomstrer, og vi ser det også i USA. Jeg synes godt, vi kunne prøve at se, om ikke også det var muligt i Danmark, og det gør man i hvert fald ikke ved at pumpe tilskud i teatrene, for så bliver det totalt umuligt for dem, der gerne vil lave et privat teater, at konkurrere.

Men i øvrigt har hr. Glistrup som sagt ved den sidste debat for næsten et år siden glimrende givet udtryk for vores overordnede teaterpolitik netop også ud fra spørgsmålet: Hvad skal vi egentlig med en teaterlov? Det burde ikke være nødvendigt at lovgive omkring teatrene, og derfor sagde hr. Glistrup også, at han syntes, det måske ville være mere nærliggende at kalde dette lovforslag for forslag til lov om teatertilskud.

Fremskridtspartiet lægger også vægt på, at der er alsidighed i teater tilbudene, og det får vi netop ved at overlade tingene til det fri initiativ.

Vi kan alle være enige om de gode intentioner, der ligger fra kulturministerens side. Men spørgsmålet er, hvor man skal give bevillingerne. Fremskridtspartiet så til forskel fra Socialdemokratiet helst, at der blev skåret lidt - for ikke at sige meget - ned i bevillingerne.

Jeg skal ikke undlade at sige, at Fremskridtspartiet til stadighed er villig til at gå i forhandlinger om dette lovforslag, så kulturministeren kan sikre sig, at det kan blive vedtaget. Vi finder

[Pia Dahl]

da, at der er nogle positive ting på det administrative område. Vi finder også, det er fornuftigt, at der skal være en øget brugerbetaling i forbindelse med abonnementsordningen, og at man ikke pr. automatik yder tilskud. Vi tager altså gerne lidt, hvor vi ikke kan få meget.

Jeg har også et spørgsmål vedrørende de tilskud, der nu skal gives amtskommunalt ud fra det nye princip, forbrugsprincippet: Ligger der reelt ikke også dér en besparelsesmulighed?

Jeg skal ikke gøre dette længere og gå i detaljer, men blot gentage, at Fremskridtspartiet gerne vil trække en lille smule i den retning, vi gerne vil gå, og derfor ikke bare siger absolut nej til kulturministerens forslag.

Marianne Jelved (RV):

De overordnede intentioner fra det tidligere lovforslag, som vi har behandlet i foråret 1989, er stadig væk gældende i det, vi behandler i dag, og det vil sige inden for den samme økonomiske ramme at styrke teatervirksomhed bl.a. gennem forenkling og ved at give et ekstra skub på nogle områder, som derved får nogle bedre muligheder, end de har i dag. Det gælder f.eks. det turnerende teater, det gælder amatørteatre, danseteatre, teateruddannelsen og børneteatre.

I forbindelse med børneteater vil jeg sige, at jeg synes, det er bedrøveligt, når jeg i dag hører, at to amtskommuner, måske tre, har meldt sig ud af ordningen omkring børneteatre; det synes jeg også må interessere i forbindelse med behandlingen af dette lovforslag.

Der er tale om nogle forskelle i forhold til tidligere lovforslag. En af de mest markante er, at Det Rejsende Landsteater ophæves, men det giver så nogle ekstra midler til Den Jyske Opera og Det Danske Teater og til Teaterrådet, som får nogle andre funktioner, end vi har kendt hidtil.

Man har også forsøgt at finde en løsning vedrørende egNSTeatrene; det var et af de områder, der blev stærkt kritiseret i foråret. Jeg synes, at det er lidt af et columbusæg, og ser frem til, at vi under udvalgsbehandlingen kan finde frem til den helt rigtige model.

Så er der abonnementsordningen, som også er temmelig meget anderledes end tidligere. Når man laver den slags forandringer, synes man ofte, det ser uoverskueligt og uoverkommeligt ud. Jeg synes, at vi skal bruge den tid, der er nødvendig, til at dyrke også dette områ-

de, så vi kan erfare, om det er en god ordning. I Det Radikale Venstre synes vi, det er en udmærket ordning.

Jeg skal til sidst udtrykke håb om en positiv og konstruktiv udvalgsbehandling.

Addi Andersen (CD):

Da vor ordfører på grund af et møde i Jylland ikke kan være til stede, skal jeg kort meddele, at Centrum-Demokraterne principielt kan tilslutte sig ministerens forslag.

Om de generelle holdninger i lovforslaget skal jeg henvisse til teaterlovsdebatten i sidste samling.

De ændringer, der efter forhandlinger er sket med forslaget fra sidste samling og til nu, hilser vi med glæde. Vi føler stadig, det er vigtigt, at teatervirksomheden breddes ud til en større del af landet. Men vi er tilfredse med, at den strenge paragraf omkring egNSTeatre i amter med landsdelsscener er mildnet. Vi er ligeledes tilfredse med, at abonnementsordningerne nu skal ydes gennem faste kronebeløb pr. billet. Det var en af de mulige løsninger, CD pegede på sidste år, fordi det vil bibeholde et socialt islæt i teaterpolitikken.

Alt i alt håber vi på, at forslaget kan danne grundlag for et bredt forlig, der vil skabe stabilitet i teaterlivet. Vi vil tilsige en positiv udvalgsbehandling.

Lysholm Christensen (KRF):

Kristeligt Folkeparti ser dette nye teaterlovsforslag som en forbedring i forhold til det tidligere fremsatte. Danske teatre kan som bekendt ikke drives uden offentlige tilskud. Teatret som kunstart og som kulturformidler hører med i billedet af det danske folke- og kulturliv, og derfor skal vi naturligvis have en teaterlov, som kan fordele de midler, der bliver stillet til rådighed.

Nu er det således, at teater og skuespil ikke står øverst på Kristeligt Folkepartis liste over prioriterede sager. Det er så sandelig ikke al teaterdrift, der efter vores mening er til gavn for folkesjælen, men teatret har naturligvis en værdifuld rolle som kulturformidler. Vi har nogle gamle værdier, vi skal tage vare på, og vi har også brug for et teater til at provokere, til at skabe kreativitet; så vi vil ikke være kulturfjendske. Spørgsmålet er blot, hvor meget det offentlige skal støtte teaterdriften.

[Lysholm Christensen]

Lad mig nævne nogle konkrete forhold i lovforslaget. Vi finder det positivt, at den store organisation, Det Rejsende Landsteater, nu nedlægges, og at man til gengæld forbedrer forholdene for børneteatre og egnsteatre, at landsdelsscenerne bevares, og at der etableres en storkøbenhavnsk teaterstøtteordning. Vi finder, at der er for mange scener i København. Nu er det heldigvis ikke Folketingets opgave at ordne dette spørgsmål; det kommer formentlig til at ligge i dette nye organ.

Vi nævnte under den tidligere debat om teaterloven, at vi var lidt bekymrede for visse egnsteatre. Vi er blevet beroliget af det foreliggende forslag. Vi finder det også rimeligt, at egnsteatrenes drift – eller deres skæbne, havde jeg nær sagt – nu også afhænger af de lokale tilskud. Det er rimeligt, at man dér kan vurdere rimeligheden i det, der foregår, og fastsætte sit støttebeløb derefter, og så kan staten knytte til med nogle yderligere tilskud.

Med hensyn til økonomien generelt i lovforslaget havde Kristeligt Folkeparti gerne set, at statens udgifter var blevet reduceret lidt mere i forhold til det skitserede. I forbindelse med finanslovforslaget sidste efterår talte vi for en besparelse på kulturområdet, og da tænkte vi også på teaterdrift. Vi siger det ud fra tanken om, at vi formentlig har for mange teatre i vort land. En anden begrundelse er, at vi som grundholdning vil sige, at folk selv må betale en større del af det beløb, det virkelig koster at gå i teatret.

Finansministeren var fremme med nogle tanker for kort tid siden om betaling efter indkomst. Den ordning var formentlig ikke til at administrere; jeg kan ikke rigtig forestille mig, hvordan det skulle klares. Men vi synes i øvrigt, at grundtanken om, at de brede skuldre skal bære de tungeste byrder, må være rigtig. Vi havde gerne set, om man kunne indføre en ordning, som gjorde, at man betalte en større del af den virkelige billetpris.

Når vi taler om begrænsninger i de offentlige tilskud, ville det i forlængelse af det, jeg lige har sagt, være naturligt, at man strammede på abonnementsordningerne. Vi hører i hvert fald ikke til dem, der begræder, at der er strammet på dette punkt.

Til sidst lige lidt om Det Kgl. Teater. Det er et dyrt hus, men vi kan ikke undvære Det Kgl. Teater, det kan ikke være anderledes, det må være et dyrt hus. For vi skal have en national

scene med de forpligtelser, der påhviler en sådan institution, og så må vi betale for det. De senere års besparelser og rationaliseringer på Det Kgl. Teater har vel været så effektive, at der ikke er mere at hente dér.

Konkluderende må jeg sige, at vi i hovedtrækkene er positive over for lovforslaget, skønt vi gerne havde set, at det havde været endnu billigere for det offentlige.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Jeg synes lige, at vi skal have ryddet en enkelt misforståelse af vejen. Det er, at når Kristeligt Folkeparti pludselig hævder, at finansministeren, min partifælle, siger, at man skal betale teater efter indkomst, så er det ikke korrekt. Det er også dementeret af finansministeren. Derfor synes jeg ikke, det skal stå i Folketingstidende, at han nogen sinde har ment det. Det, finansministeren mener, som det hedder i folketingsprog, og som han også har forklaret i en artikel i Berlingske Tidende, er, at han har spekuleret over, som vi alle har, hvordan det kan være, at kulturpolitik, som er beregnet til, at de økonomisk svagest stillede skal have mest ud af det – derfor hele tilskudspolitikken – fører til, at det er dem med de højeste indtægter, der bruger teatrene mest og derved får mest tilskud.

Det er da en overvejelse i den demokratiske kulturpolitik, vi alle har pligt til at gøre os for at finde metoder til netop at få de økonomisk svagest stillede til at bruge tilbudene mest. Det er derfor, vi har tilskudssystemet. Det har altså intet at gøre med at vise skattebillet, når man skal have sit abonnement i orden. Jeg synes, det var ret vigtigt at få ændret den misforståelse hos Kristeligt Folkeparti.

Kulturministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg vil gerne til indledning takke ordførerne, som generelt tog vel imod det fremsatte lovforslag. Jeg hæftede mig selvfølgelig ved, at fru Pia Dahl fra Fremskridtspartiet ikke havde glemt hr. Glistrups tale ved sidste behandling, og derfor forstår jeg, at der alligevel er en afstand.

Den anden mest kritiske var fru Hanne Andersen fra Socialdemokratiet, men dog ikke mere, forstod jeg, end at der er en række positive elementer i dette forslag. Som en række ordførere – måske næsten alle – har sagt, ligger der her et bedre lovforslag end det, vi behandlede,

[Kulturministeren]

da Folketinget sidst havde det på dagsordenen. Det skyldes vel, at vi i mellemtiden har haft lejlighed til her i Tinget at drøfte teaterloven og dens konsekvenser nærmere, og at vi har haft mulighed for at lægge øre til den debat, der er foregået uden for Folketinget, som jo er lige så nyttig.

Jeg mener, at regeringen nu har bestræbt sig på at fremsætte et lovforslag, som skulle have mulighed for at kunne blive vedtaget i denne folketingsssamling.

Jeg deler ganske den opfattelse, som flere har givet udtryk for, at den usikkerhed, der har knyttet sig til teatrets fremtid, må vi befri teatret for. Det gør vi bedst ved at vedtage et lovforslag i denne samling, sådan at teatret i al dets brogede mangfoldighed er i stand til at planlægge for fremtiden.

Nu er der ingen, der har gjort det nemmere i tidens løb at fremsætte et teaterlovsforslag. Jeg tør roligt sige, at det er et af de områder, hvor der er utrolig mange forskellige synspunkter. Udgangspunktet var teaterlovsbetænkningen i 1985, som til gengæld indeholdt den vanskelighed, at hvor kommissoriet gjorde det klart, at der ikke var plads til udvidelser finansieringsmæssigt, så kom udvalget med forslag om en fremtidig teaterlov, som krævede betydelig tilførsel af midler til teaterområdet.

Derfor var det vanskeligt at bruge betænkningen som sådan som udgangspunkt. Til gengæld var der en række udmærkede forslag i betænkningen, som i øvrigt helt kan genfindes i det forslag, vi drøfter i dag.

Det vil også kunne huskes af de fleste, at jeg forud for teaterlovens fremsættelse i sidste folketingsssamling afholdt en teaterkonference og inviterede en meget bred kreds af teaterfolk og andre gode, interesserede mennesker til en drøftelse af teatrets fremtid. Heller ikke ved den lejlighed, må jeg sige, fik man entydige råd om, hvordan en fremtidig teaterlov skulle se ud.

Imidlertid ligger forslaget her nu, og det har som udgangspunkt, at der ikke er flere midler til rådighed her og nu. Jeg har bemærket, at der selvfølgelig er et ønske hos nogle ordførere om at forsøge at tilføre midler. Det ville også altid være fristende for en minister, og selvfølgelig er der steder, man kunne gøre det bedre på teaterområdet, hvis der var flere midler.

Jeg blev citeret for ved en lejlighed at have sagt, at teatret nok er det område, der har brug

for størst økonomisk støtte, for at det kan drive sin virksomhed. Det mener jeg lige bestemt også bekræftes af, at teaterlovsområdet er det område, der forholdsvis har den største bevilling inden for Kulturministeriet, og, hvad der er nok så interessant, at netop teaterområdet i de sidste 7-8 år har haft den stærkeste budgetmæssige udvikling – faktisk nærmest en fordobling af de midler, som er til rådighed til teatret.

Derfor føler jeg selv, at det er forsvarligt at fremsætte et forslag, som bygger på, at der er de samme økonomiske midler til rådighed, og at vi derfor inden for denne ramme må forsøge at prioritere i den udstrækning, hvor vi ønsker nye ting fremmet på teaterområdet, og det er der jo adskillige af os der har ønsket undervejs. Det er også kommet tydeligt frem tidligere.

Men under alle omstændigheder vil jeg sige, at jeg selvfølgelig er indstillet på at forhandle forslaget og dets enkeltheder undervejs, sådan som der har været udtrykt en absolut positiv vilje til fra mange ordføreres side. Vi har et fælles ønske, går jeg ud fra, om at slutte af med at formulere den bedst mulige teaterlov.

Jeg vil godt tage et enkelt emne op, som har været fremført af ordførerne. Det er rigtigt, at egnteaterordningen, som den var i sidste udgave af teaterlovsforslaget, var den del af teaterforslaget, som skabte størst debat. Det var meget bevidst, som det var udformet dengang. Det var nemlig et forsøg på at sprede teatertilbudene geografisk bedre, end tilfældet er i dag, men det var ikke en ordening, der kunne nyde fremme. Jeg medgiver gerne, at den heller ikke var uden komplikationer for de områder, som om muligt skulle afgive. I dag er der en egnteaterordening, som jeg mener kan sikre det, som mange ønskede: muligheden for frit at kunne etablere et egnteater, være sikker på at få statsstøtte i et vist omfang – med den nye mulighed, som er bygget ind her, at vi via en særlig pulje, som Teaterrådet skal administrere, kan tilgode-se egnteatre, hvor vi ønsker kvalitet fremmet, sikre særlige geografiske hensyn eller andre væsentlige ting. Det bliver Teaterrådets opgave på det ene felt at administrere en sådan ordening.

Det turnerende teater er styrket i forslaget, som det også var i det sidste forslag. Her er det i en helt ny udgave, hvor Den Jyske Opera og Det Danske Teater får en selvstændig status og kommer til at administrere deres egne ordnin-

[Kulturministeren]

ger ganske suverænt med egne bestyrelser. Derudover vil disse to teaterformer som et supplement være grundstammen i det turnerende teater. Derudover vil der i en særlig bevilling, som Teaterrådet administrerer, være mulighed for, at andre teatre og teaterformer kan nyde fremme i det turnerende teater.

Jeg finder det ganske væsentligt, at vi i det turnerende teater netop sikrer også et alsidigt udbud af teatre strækkende sig fra det underholdende og morsomme til det eksperimenterende, fornyende og alvorlige, eller hvordan man nu vil karakterisere denne del.

Der har også været kommentarer til den københavnske teaterordning, som i øjeblikket hviler på den forudsætning, at de drøftelser, der er foregået mellem de implicerede kommuner, amtskommuner og Kulturministeriet om at udforme en københavnsk teaterordning, som kan fungere bedre end den, vi har i dag, nu afhænger af, om de kommunale myndigheder i de forskellige områder godkender det udkast, som er forhandlet mellem de pågældende parter. Det håber jeg vil kunne ske, sådan at vi også på det københavnske område får en bedre teaterordning end i dag.

Der har været en række synspunkter omkring abonnementsordningen. Her var Socialdemokratiet helt afvisende. Jeg forstod på fru Hanne Andersen, at man ikke kunne godkende en ordning som den, der er foreslået her. Det vidste jeg jo godt, for sandheden er, at vi først på efteråret har drøftet dette teaterlovsforslag for at skabe de bedst mulige betingelser. Her ville Socialdemokratiet ikke være med. Det undrer mig stadig. Det forekommer mig, at det vel nok især skyldes historiske grunde, et stærkt socialdemokratisk engagement på det område, hvor man administrerer abonnementsordninger. Jeg synes, det er svært at afvise en ny abonnementsordning, som er socialt bedre afbalanceret, idet vi her har en ordning, hvor vi bygger på, at der er det samme statslige tilskud til alle billetter. Det er mærkeligt, at det er Socialdemokratiet, der lige bestemt går imod en sådan ordning.

Det forhindrer så i øvrigt ikke det enkelte teaterområde selv i at beslutte, hvordan abonnementsprisen skal være. Man kan i øvrigt tilgode andre hensyn, som man ønsker det på det pågældende område, men det statslige tilskud er neutralt i forhold til det og er ens for alle. Jeg

synes faktisk, at det er et tiltalende forslag. Jeg er i hvert fald blevet opmærksom på, at en ordning, hvor man giver størst statstilskud til de dyreste billetter, i hvert fald ikke kan kaldes socialt afbalanceret. Jeg er glad for, at der så ud til at være interesse netop om dette forslag, men selvfølgelig forhandler vi det som alt det andet.

Der har været enkelte bemærkninger om Det Kongelige Teater og fremtiden for Tilsynsrådet. I det forslag, der ligger her, er der ikke noget Tilsynsråd knyttet til Det Kongelige Teater, som nu er med, som fremhævet af flere, som et gode i den ny teaterlov.

Jeg bemærkede, at der ikke er fremkommet nogen konkrete forslag til, hvordan en afløsning af det nugældende Teaterråd skulle se ud, men jeg har forstået, at der er interesse for at drøfte nærmere, om man kunne finde en fornuftig afløsning for det nuværende Tilsynsråd. Det er jeg selvfølgelig også indstillet på at se på, idet jeg gerne ser iagttaget, at vi har en klar kompetencefordeling mellem ministeriet, teatrets chef og et muligt nyt organ. Jeg tror, at det er overordentlig vigtigt.

Når det gælder Teaterrådet, er det rigtigt, at det på sin vis får øgede beføjelser, et større område at virke på. Omvendt vil det også være sådan, hvis dette lovforslag vedtages, at ministeren får mulighed for at kunne give instruktion, beføjelser til Teaterrådet, og mulighed for om muligt at gribe ind. Det nye i Teaterrådets daglige virke vil være, at det ikke blot skal sikre, som altid er vigtigt, det eksperimenterende og fornyende, men også alsidigheden. Det knytter sig lige bestemt til de nye opgaver, som Teaterrådet skal have i fremtiden.

Når jeg har lyttet til alle ordførere, forekommer det mig, at vi alligevel ved et forberedende arbejde er kommet frem til et rimelig afbalanceret forslag, som vil kunne være til gavn for dansk teaterliv, og i den udstrækning, hvor vi nu skal forhandle nærmere, er jeg selvfølgelig indstillet på at bidrage fra min side. Jeg håber, det vil lykkes, så hurtigt som det nu kan lade sig gøre og i hvert fald i denne samling, at få vedtaget et teaterlovsforslag.

Hanne Andersen (S):

Ministeren siger, at han ikke forstår os vedrørende abonnementsordningen, og at det nok er historisk betinget. Jeg ville ønske, hvis det var grunden, at Det Radikale Venstre havde

[Hanne Andersen]

den samme historiske hukommelse og var lige så glad for den gode idé, som Helveg Petersen fik dengang.

At være neutral fra statens side i forhold til tilskuddet betyder enten, at billetprisen sættes op, at det gøres dyrere for den enkelte at gå i teatret med den risiko, der er indbygget i det, eller at hvis teatrene, som ministeren siger selv må beslutte, holder priserne neutrale i forhold til det, vi kender i dag, at der så mangler penge, og at de så skal findes et andet sted. Derfor får det i hvert fald indflydelse på den økonomi, teatrene har, når de skal lave teaterforestillinger. Det er som sagt ikke bare historisk betinget, at vi synes, abonnementsordningen fortsat skal være et godt tilbud til teatergængerne, men er først og fremmest for at tilskynde endnu flere til at gå i teatret. Vi ser gerne, at det bliver til endnu bedre vilkår end dem, vi kender, men vi vil meget gerne arbejde for, at vilkårene i hvert fald ikke bliver ringere.

Kulturministeren (Ole Vig Jensen):

Fru Hanne Andersens ønske om, at teatret skulle blive til glæde for en større kreds af danske borgere, deler jeg selvfølgelig helt. Det skal der ikke være nogen tvivl om. Det mener jeg også at dette forslag kan medvirke til.

Når det gælder abonnementsordningen, må jeg alligevel sige til fru Hanne Andersen, som her glædeligt erindrer den tidligere radikale kulturminister for at fremme en sådan ordning, at vi bevarer den jo. Vi bevarer en abonnementsordning, der fortsat netop har det formål, som fru Hanne Andersen selv synes er væsentligt. Det eneste, vi gør, er, at vi begrænser det samlede beløb beskedent. De beregninger, vi havde lavet i det oprindelige forslag, hvor vi fastholdt den eksisterende ordning, men skar 4½ mio. kr., medførte for de billigste billetter en forøgelse på 3 kr. og for de dyreste billetter på ca. 10 kr. Det kan man altså ikke sige skulle være ødelæggende for teaterlivet i Danmark.

Jeg vil gerne fremhæve, at det er, når vi har rokeret lidt på nogle af disse delbeløb og altså også abonnementsordningen, for at fremme nogle ting, vi har syntes var ønskeligt at få fremmet: en styrkelse af det turnerende teater, en styrkelse af uddannelserne, af danseteatret og amatørteatret. Det er ganske rimelige og gode formål for en sådan beskeden konvertering.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 114:

Forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v.

Af kulturministeren (Ole Vig Jensen).
(Fremsat 28/12 89).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Qvist Jørgensen (S):

Vi betragter lovforslaget som en helt naturlig og i øvrigt også nødvendig konsekvens af ændringerne i folkeskoleloven, som vi naturligvis står bag.

I det hurtige udvalgsarbejde, som vi hermed giver tilsagn om at ville medvirke i, vil vi sikre, at der ikke er sket eller vil ske glidninger i forhold til skolelederens nuværende kompetence. Vor opgave må naturligvis være at sikre, at den direkte mulighed for forsvar af og argumentation for påtænkt anskaffelse bevares hos den, der skal bruge materialet, således som det er i dag.

Jeg vil heller ikke undlade at nævne, at vi naturligvis vil sikre, at det præciseres ganske tydeligt, hvilke forsøgsinitiativer der kan medføre undladelse af opfyldelse af de almindelige bestemmelser. Vi vil være parat til, hvis ikke vi allerede i dag kan få ministerens svar på disse to spørgsmål, at stille de spørgsmål meget hurtigt og også håbe på en hurtig besvarelse, således at vi, som jeg var inde på før, kan få den hurtige udvalgsbehandling og den hurtige vedtagelse, som jeg forventer.

Alt i alt anbefaler vi forslaget.